

IH SKUPNOSTIH • UTRIP ŽIVLJENJA V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH • UTRIP ŽIVLJE

PRIJETEN KULTURNI PROGRAM – Gostom na Škofljici ob prazniku ni bilo dolgčas, vsi pa so pohvalili tudi razstavo, ki so jo Škofeljčani pripravili v šolskih prostorih.

ŠKOFELJČANI SO PROSLAVLJALI

Odslej šola Levstikove brigade

Konec minulega meseca se je pred novo osnovno šolo na Škofljici zbralo veliko krajanov Škofljice in tudi okoliških krajevnih skupnosti – na slovesnosti ob krajevnem prazniku KS Škofljica. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki naše občinske skupščine in izvršnega sveta, predstavniki delovne organizacije Mineral in borci Levstikove brigade. Slavnostni govornik je bil Janez Petrovšek-Pelko.

Škofeljčani so svoj krajevni praznik privikrat

proslavili, posvetili pa so ga narodnoosvobodilnemu boju na svojem območju. Pred 42 leti je bil namreč organiziran množični upor proti okupatorju ter izveden prvi oboroženi napad na italijanski garnizon na Šofljici. Takoj po tem dogodku, v noči med 15. in 16. majem leta 1942 je odšlo v partizane veliko odraslih in 76 se jih ni vrnilo domov, saj so žrtvovali življenja za svobodo.

Takoj po italijanski okupaciji, ko se je osvobodilno gibanje na Dolenjskem razmahnilo, je Lev-

ŠOLA JE DOBILA NOVO IME – Nova osnovna šola na Škofljici se od krajevnega praznika naprej imenuje »Osnovna šola Levstikove brigade«.

stikov bataljon, v katerem je bilo veliko krajanov s Škofljice in je deloval tudi na območju Škofljice, prerastel v brigado. Brigadi se je namreč priključil tudi rajonski odbor Osvobodilne fronte Škofljica. Brigadi sta se pridružili tudi obe učiteljici v Škofljici – Jelka Kožuh in Milica Strgar.

Verjetno se bo marsikdo izmed bralcev vprašal, zakaj vse to pripovedujemo, saj smo v vseh 40 in več letih o narodnoosvobodilnem boju na območju naše občine že veliko slišali in govorili. O Levstikovi brigadi pripovedujemo zato, ker so Škofeljčani ob svojem krajevnem prazniku slavili še nekaj – poimenovanje svoje nove šole, zgrajene v okviru programa drugega ljubljanskega samprispeljka. Novo šolo s 16 učilnicami in vsemi ostalimi prostori, veliko telovadnico in večnamen-

ske dvorano so namreč poimenovali »Osnovna šola Levstikove brigade«.

Krajevna skupnost je s šolo veliko pridobila saj bo šola v prihodnjih nekaj letih prav gotovo postala družbeni in kulturni center krajevnih skupnosti. Na Škofljici namreč tako kot v drugih primestnih krajevnih skupnostih občutijo, da so kljub bližini mesta precej odrezani od razvoja mestnih krajevnih skupnosti. Marsikaj so sicer že naredili, vendar gre pri razvoju komunale, preskrbe, pošt-nih storitev, industrije in osnovne preskrbe zelo počasi. S skupnimi močmi, tega se namreč zavedajo, bodo nekaj od vsega potrebnega lahko naredili, nekaj pa bodo skušali dobiti od širše druž-bene skupnosti – kolikor bo le-ta v teh zaostrenih gospodarskih razmerah lahko sploh dala.

OB PRAZNIKU KS HORJUL

Problemi narekujejo nove ukrepe

Ni še dolgo tega, ko je nek horjulski duhovitež zgolj s prgiščem besed, z enim samim jedrnatim stavkom, holj v živo dregnil kolesje razvoja domačega kraja, kakor po-prej cele strani potiskanega papirja: »Če živis tukaj,« pravi, »imaš občutek, ko da se nikjer prav nič ne premika, če pa se vračaš v kraj po dolgih letih, pa kar ostrniš ob tolikih spremembah...«

Vsekakor je obdobje enega leta premalo, da bi človek strmel nad doseženim, je pa bržčas dovolj, da se kaže vsaj bežno ozreti po rastiščih družbenega dela in nedela.

Vodovod je življenjskega pomena

Malo po tradiciji, še bolj pa spričo naraščajočih življenjskih potreb, v KS Horjul še vedno največ skupnih

žuljev vlagajo v komunalno dejavnost. Tako je zdaj v samem Horjulu vsa pozornost usmerjena v načrtovano gradnjo novega vodnega rezervoarja nad osnovno šolo, ki naj bi, kot pravijo, omilil nenehno stisko z vodo. Sklep o gradnji je bil sprejet na zboru občanov, tu pa so bili krajanji tudi soglasni, da bodo del sredstev (od približno potrebne 1 milijarde – 300 milijonov starih din) črpali iz II samopriskevka za kanalizacijo. Drugi del pa naj bi prispeval vodovodni odbor sam. S tem delom naj bi predvidoma začeli že letos.

Horjulski pobudi bodo nemara že prav kmalu sledili tudi v Žažarju, kjer prav tako nujno potrebujejo nov rezervoar in zajetje, in v Butajnovi ter na Planini, kjer že krepko dotrajano vodovodno omrežje potrebuje nujne obnove. Vsekakor pa bo težje v višje ležečih krajih kot so Korena, Samotorica in Slevica, kjer so kmetje še vedno v celoti odvisni od kapnic. Tu je edina rešitev v kriznih sušnih obdobjih še vedno avtocisterna horjulskih gasilcev, ki sproti polni usahle vodnjake.

Želja več kot možnosti

Podobne težave, le z nekoliko drugačnimi posledicami, povzroča voda tudi na samem zemljišču. Veliko koristnih zemljiških površin namreč še vedno ogrožajo vsakoletne poplave, in to je dobesedno terjalo ponovno hidromelioracijo zemljišč. Do zdaj so s široko razvejanim sistemom odprtih jarkov (med Zaklancem in Horjulom) deloma izboljšali še približno 145 ha koristnih površin, predvidenih pa je še nadaljnjih cca 219 ha. Za ta dela skrbi Kmetijska zadruga Ljubljana.

Toda če se že tu kaže kolikor toliko trajna rešitev, pa še vedno precej škriplje na nekaterih drugih delovnih toriščih v KS. Ponekod – kot denimo v zaseku Režanija pri Planini, se še vedno otepaajo s hudim pomanjkanjem električne energije, in vse prošnje pri Elektro Ljubljana okolica, da bi obnovili omrežje, so bile doslej zaman.

Zaman nekateri čakajo tudi na priključitev na telefonsko omrežje, kajti telefonska centrala je, kot pravijo, že zdaj preobremenjena.

Se težje, se zdi, je pri gradnji načrtovanih ali že začetih objektov: skorajda že dokončani dom na Vrzdencu ne najde investitorja, ki bi do kraja financiral gradnjo in zgradbo potem uporabil v trgovinske namene, podobno pa še vedno ni denarja tudi za novo samopostrežno trgovino v Horjulu, ki jo krajanji prav tako že več let zaman pričakujejo. Zdajšnja trgovina v kraju se tako še vedno stiska v starem združenem domu, kar pa seveda ne more več ustrezati zahtevam časa. Težava bi se dala omiliti z ureditvijo trgovine na Vrzdencu, vendar pa – kot kaže – Mercator za to nima razumevanja.

Nemara bolje se v tej smeri obeta Rašici, TOZD Konfekcija Horjul, ki naj bi že v tem srednjeročnem obdobju začela s gradnjo nove proizvodne hale. Ta jim bo, kot načrtujejo, omogočila predvsem večjo proizvodnjo, hkrati pa nudila tudi več novih delovnih mest domačinkam.

Ponovno naj bi letos pljunili v roke tudi v Zaklancu, kjer cesta skozi vas čaka na nov asfalt, le da naj bi tu polovico stroškov pokrili krajanji sami (do zdaj so že izdatno pomagali s prostovoljnim delom), polovico pa investitor – Cestno podjetje Ljubljana.

Letos naj bi bil prav tako dokončan tudi gasilski dom v Podolnici (manjka le še fasada) in skladišče kmetijskega reprodukcijskega materiala na Ljuboginji. Hkrati s tem pa je KS nedavno dobila tudi skupinsko lokacijsko dokumentacijo za del samega Horjula, ki zajema 58 hiš.

Delegatski sistem šepa

Čeravno so delegatskemu sistemu namenili ključno vlogo pri usklajevanju posameznih aktivnosti v kraju, pa je že več analiz skupščine KS Horjul pokazalo, da posamezne delegacije še zdaleč ne delajo tako kot bi bilo treba. Nekateri delegati – kot opozarjajo njihovi vodje – vidijo s svojih SIS nič manj kot nepotreben prispevek k že tako preveč zamotanemu družbenopolitičnemu sistemu, zopet drugi pa omahujejo, češ, saj je vse tako ali tako v rokah občinske skupščine in torej ni moč na kaj vplivati. K sreči vsi delegati le niso iz istega testa. Neka-

V skladu z že nekaj let trajajočo tradicijo, so občani KS Horjul tudi letos počastili svoj praznik – 6. julij, z veliko spominsko proslavo. Na le-tej je med drugim spregovoril tudi častni občan KS Horjul Stane Vrhovec, ki je predvsem orisal zgodovinsko ozadje tega območja, hkrati pa opozoril na splet perečih gospodarskih in drugih problemov, ki nujno razjedajo tudi strukturo tega kraja.

Prireditve je nato dopolnil še nastop mladih kulturnikov COŠ Horjul: harmonikarjev, recitatorjev, otroškega pevskega zbora in folklorne skupine, ki so se predstavili z živahnimi kulturnimi vložki, hkrati pa so ob tej priliki podelili tudi priznanja najboljšim učencem COŠ Horjul, šolski gledališki skupini in folkloristom.

Osrednja priznanja KS Horjul pa so prejeli: Plaketa »6. julij«: Rajko Filipič, LD Šentjošt Priznanje »6. julij«: Ivanka Erbežnik, Marija Končan, Jana Končan, Violanda Lovrenčič, Janez Slovša, Franc Vrhovec, Milan Železnik.

Bronasto priznanje OF: Slavko Delatut, Rudolf Skobec, Marjan Vrečko.

Hkrati s temi priznanji pa je bil podeljen tudi naslov častnega občana KS. Tega so to pot podelili tukaj rojeni mladinski pisateljici Kristini Brekovi.

tere delegacije tudi delajo. Tako se denimo delegacija SIS za socialno skrbstvo kar redno udeležuje sej, prav tako tudi delegacija KS za zbor KS, medtem ko delegacija SIS za vzgojo in izobraževanje izostane le tu in tam. Izgovori za nedelo odnosno polovično delo se včasih zdijo upravičeni: delegatsko gradivo je še vedno precej zapleteno in za preprostega človeka težko razumljivo, delegati sami pa še vedno prihajajo tudi iz oddaljenih krajev, ki nimajo rednih prometnih povezav.

Seveda pa vse to ne more biti razlog za popolno nedelo nekaterih. Delegatski sistem je konec koncev v svoji zasnovi le prožen in časovno nezahteven, predvsem pa je izdelan zato, da se ga izpolnjuje v praksi in ne da ostaja zgolj mrtva črka na zaprašenih skupščinskih programih.

BRANKO VRHOVEC

OB RAZSTAVI V COŠ HORJUL

Estetsko je lahko tudi praktično

Srečanje z otroško domišljijo je nedvomno doživetje, ki lahko tudi pri resnejšem in bolj kritičnem opazovalcu nehoti izzove kopico vprašanj: do kje neki seže otroška ustvarjalna moč in kakšne vlatje gre sploh uporabiti pri njenem usmerjanju in ocenjevanju?

To kar smo videli na nedavni razstavi v COŠ Horjul pa je bilo vsekakor več kot zgolj vprašaj pred panoptikumom otroške ustvarjalnosti. Vse, obseg razstavljenih del in njihova tematska raznolikost, je dalo že na prvi pogled nov izpopolnjen razstavljeni koncept mladih razstavljalcev, pri čemer je poprejšnja večja prostorsko posameznih razstavljalcev krožkov ostala zanemarljiva.

Pogled na razstavo omizja in pajo je bil to pot več kot impozanten: tu so bili ročno pleteni in vezeni izdelki za vsakdanjo (ali zgolj priložnostno) dekorativno uporabo, vzorci kamenin, pa relikvije iz preteklosti, partizanske vrednotnice, fotografije, čipke in dela še številnih drugih krožkov, ki so pregledno razporejena predstavljala posamezne tematske segmente razstave.

Morda tu niso v celoti izpolnila pričakovanj likovna dela, še posebej akvareli, ki so ostajali nekje na povprečju, zato pa so se toliko bolj prepričljivo ponujali razni (novi) tehnični izdelki in pravi arhivski fotografski prikaz dela OZN. Nasploh vse pogostejši dokumentaristični vložki, s katerimi dopolnjujejo običajne eksponate, kot kaže, dajejo tovrstnim razstavam novo vrednost in hkrati zmanjšujejo pomen gole praktične in oblikovne spretnosti otrok, ki vodi seveda le v enosmerni razvojni pot.

BRANKO VRHOVEC